

ΒΟΥΛΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Ρήματα

εξάρτησης:θέλω, επιθυμώ, ποθώ, μπορώ, ζητώ, προσπαθώ, επιδιώκω, προτρέπω, παρακινώ, αποτρέπω, εμποδίζω, οφείλω, έχω
χρέος, αναγκάζομαι, πρέπει, χρειάζεται, απαγορεύεται, συμβαίνει, είναι ανάγκη, είναι απαραίτητο, είναι φυσικό, είναι δυνατό, είναι καλύτερο, είναι ντροπή κ.α.

Εισάγονται: με το σύνδεσμο να

Εκφέρονται: με υποτακτική ή οριστική παρατατατικού οποιουδήποτε παρελθοντικού χρόνου, όταν δηλώνουν κάτι το απραγματοποίητο.

Άρνηση: μην

Συντακτική θέση: -αντικείμενο μετά από τα ρήματα που αναφέρθηκαν
-υποκείμενο: μετά από απρόσωπα ρήματα και απρόσωπες εκφράσεις
-επεξήγηση: σε ουσιαστικά ή σε δεικτικές και αόριστες αντωνυμίες ουδετέρου γένους.

Στίξη: δε χωρίζονται με κόμμα από την πρόταση που συμπληρώνουν, εκτός και αν λειτουργούν ως επεξήγηση.

Ενδοιαστικές προτάσεις

Ρήματα

εξάρτησης: φοβούμαι, ανησυχώ, αγωνιώ, τρέμω, προσέχω, φυλάγομαι, υποπτεύομαι, έχω ανησυχία, έχω υποψία, παίρνω τα μέτρα μου.

Εισάγονται με τους διστακτικούς συνδέσμους: μη, μην, μήπως

Εκφέρονται: -με υποτακτική, όταν φανερώνουν κάτι που θεωρείται ενδεχόμενο ή μελλοντικό.
-με οριστική, όταν ο φόβος θεωρείται κάτι πραγματικό.

Άρνηση: δεν, όταν εκφράζουν φόβο μήπως δε γίνει κάτι.

Συντακτική θέση: -αντικείμενο: σε ρήματα ή εκφράσεις που δηλώνουν φόβο
-υποκείμενο: σε απρόσωπες εκφράσεις που σημαίνουν φόβο
-επεξήγηση: σε ουσιαστικά που σημαίνουν φόβο ή σε δεικτικές ή αόριστες αντωνυμίες.

Στίξη:δε χωρίζονται με κόμμα από την πρόταση που συμπληρώνουν εκτός και αν λειτουργούν ως επεξήγηση.

Ασκήσεις εμπέδωσης

1.Στις παρακάτω προτάσεις να αναγνωρίσεις τις βουλητικές προτάσεις,το ρήμα από το οποίο εξαρτώνται,το σύνδεσμο εισαγωγής,την έγκλιση εκφοράς και το συντακτικό τους ρόλο:
α.Ήθελα να 'μουν όμορφος,να 'μουν και παλικάρι,να 'μουνα και τραγουδιστής,δεν ήθελα άλλη χάρη.

Β.Το αίτημα του συνηγόρου,να αναβληθεί η δίκη,έγινε δεκτό,

Γ.Πρέπει να του μιλήσω.

Δ.Ήταν ανάγκη να φύγει για λίγες μέρες.

Ε.Μπορούσα να μην του το πώ;

Στ.Ήταν προτιμότερο να μη σε είχα ακούσει.

Ζ.Αν τύχει και περάσε,έλα να με βρείς.

Η.Άκουγε χωρίς να λέει κουβέντα.

Ι.Ήταν πρόθυμος να βοηθήσει.

2.Να αντικαταστήσεις με άλλο συνώνυμο το ρήμα από το οποίο εξαρτάται καθεμιά από τις βουλητικές προτάσεις ή τη λέξη που επεξηγεί:

- Επιθυμώ να σας ενημερώσω.
- Πρέπει να προσέχεις τα λόγια σου.
- Προσπάθησα να τον πείσω.
- Έχει αυτή την απαίτηση,να συμφωνώ με όσα λέει.
- Τον παρακάλεσε να περιμένει.
- Δεν επιτρέπεται να σταθμεύετε εδώ.
- Εκπλήρωσε το σκοπό του,να γίνει γιατρός.
- Ήταν προτιμότερο να μη δεχόμουν την πρόσκλησή του.

3.Να αντικαταστήσεις τη βουλητική πρόταση με ουσιαστικό,με όποιες αλλαγές απαιτούνται:

- Ο πατέρας του του απαγόρευσε να συμμετέχει σε τέτοια παιχνίδια.
- Αυτό μόνο θέλω από σας,να προσέχετε το μάθημα.
- Δεν επιτρέπεται να συζητάτε την ώρα του μαθήματος.

- Επιδιώκει το ακατόρθωτο,να κατακτήσει την αθανασία.
- Πέτυχε να συνάψει συμφωνία με ευνοϊκούς όρους.
- Είναι δικαίωμα του κάθε πολίτη να εκφράζει ελεύθερα τη γνώμη του.

4.Να μετατρέψεις τα ονοματικά σύνολα που είναι υπογραμμισμένα σε βουλητικές προτάσεις και να τις χαρακτηρίσεις συντακτικώς:

- Οι λαοί θέλουν την ειρηνική ζωή.
- Αυτή είναι η επιδίωξη κάθε επιχειρηματία,η αύξηση των κερδών.
- Το χρέος του δημοσιογράφου,δηλαδή η αντικειμενική κριτική γεγονότων,είναι πρωταρχική αρχή της δημοσιογραφικής δεοντολογίας.
- Χρειάζεται σκληρός αγώνας,για να πετύχεις τους στόχους σου.
- Δεν περίμενα τέτοια εξέλιξη των γεγονότων.
- Η πρόληψη του κακού είναι καλύτερη από τη θεραπεία του.

5.Να μετατρέψεις τις βουλητικές προτάσεις σε γενικές και το αντίστροφο:

- μην πάθεις κάτι.
-μην απογοητευτείς.
-μήπως δεν τα καταφέρω.
-μήπως αρρωστήσεις.

6.Συμπλήρωσε ένα ρήμα εξάρτησης για καθεμιά από τις βουλητικές προτάσεις:

-να ήμουν στη θέση του.
-να είχα πει την αλήθεια.
- να το κρατήσεις μυστικό.
-να σας εξυπηρετήσω;

7.Συμπληρώστε μια βουλητική πρόταση ως υποκείμενο,μία ως αντικείμενο και μία ως επεξήγηση:

- μην πάθεις κάτι.
-μην απογοητευτείς.
-μήπως δεν τα καταφέρω.
-μήπως αρρωστήσεις.